

บทที่ 6

สรุปผลการทดลอง

ข้าวพื้นเมืองพันธุ์หม่นองมีความหลากหลายทั้งระหว่างและภายในประชากรในแต่ละท้องถิ่น โดยพบความแตกต่างทั้งในลักษณะทางสัณฐานวิทยาและสรีรวิทยาของเมล็ดที่ได้จากเกษตรกร ต้นข้าว และเมล็ดจากรุ่นลูก (progeny) ไปจนกระทั่งในระดับ โมเลกุล ซึ่งข้าวหม่นองพื้นเมืองจาก อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ มีความหลากหลายทั้งระหว่างและภายในประชากรของลักษณะทางสัณฐานวิทยาสูง ส่วนในลักษณะทางโมเลกุล ข้าวจาก อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีความหลากหลายระหว่างประชากรสูงและข้าวจาก อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ มีความหลากหลายภายในประชากรสูง

ลักษณะประจำพันธุ์ของข้าวหม่นองที่พบในทุกประชากร คือ แผ่นใบมีสีม่วงที่ริม กาบใบสีเขียว เส้นม่วง หูใบสีเขียวอ่อน ลิ้นใบสีขาว ข้อสีเขียว ปล้องสีเขียว เส้นม่วง กลิบบรองดอกสีเหลือง ยอดดอกสีแดง เกสรตัวเมียสีม่วงดำ เมล็ดไม่มีหาง เปลือกเมล็ดสีฟ้า เยื่อหุ้มเมล็ดสีขาว และเมล็ดขนาดใหญ่ ถึงแม้จะมีลักษณะทางสัณฐานวิทยาคล้ายกันแต่พบความหลากหลายภายในประชากรในลักษณะ DNA

เมื่อการเข้าทำลายของแมลงบั่วเป็น limiting factor พบว่าข้าวหม่นองพื้นเมืองสามารถให้ผลผลิตมากกว่าข้าวพันธุ์ปรับปรุง และข้าวหม่นองมีการตอบสนองต่อการเข้าทำลายของแมลงบั่วต่ำกว่าข้าวสันป่าตอง 1 และ ข้าว กข 6 ซึ่งข้าวหม่นองพื้นเมืองจากแหล่งต่าง ๆ เมื่อปลูกในสภาพแวดล้อมต่างกันมีการตอบสนองต่อการเข้าทำลายของแมลงบั่วแตกต่างกัน โดยข้าวที่ได้จากเมืองคอง มีการเข้าทำลายของแมลงบั่วมากเมื่อปลูกในพื้นที่บ้านแม่มุต อ.แม่วาง บ้านเมืองคอง อ.เชียงดาว และบ้านนาเรื่อน อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ และข้าวที่ได้จาก แม่มุต 1 และ 2 มีการเข้าทำลายของแมลงบั่วเมื่อปลูกในพื้นที่เมืองคอง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

ความสามารถในการปรับตัวของข้าวหม่นองพื้นเมืองจากแหล่งต่าง ๆ เมื่อปลูกในสภาพแวดล้อมต่างกันมีการให้ผลผลิตแตกต่างกัน โดยข้าวจากปาย แม่มุต 1 และ 3 ให้ผลผลิตสูง เมื่อปลูกในพื้นที่เมืองคอง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ และข้าวจากแม่แจ่ม และแม่มุต 3 ให้ผลผลิตสูง เมื่อปลูกในพื้นที่นาเรื่อน อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่